

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

Kalaallit Nunaanni meeqqat Peqqinnissaqarnikkut suliamik sammivilimmik pineqartarnerisa misissornerat

Innersuussutaasut

Allagaatinik takunnissinnaatitaanermik MIO misilittakkatut katersorsimasai, Kalaallit Nunaanni angalalluni pulaartarnerit, MIO´mut saaffiginnissutit toqqaannartut tunulequtaralugit, makkua innersuussutigalugit siunnersuutigineqarput:

- Meeqqat peqqinnissaqarfimmiit nukittorsarneqarnissaat, meeqqap nammineq paasinnittaasia najoqqutaralugu napparsimaviit nalunaarsuiffiini ersersinneqarluni
- Malugeqqullugu meeqqanik misissuisoqartillugu piffissatigut innersuussutigineqartut najoqqutarineqartut iluani ingerlateqqullugit.
- Meeqqat peqqinnissaqarfimmi naligiimmik suliaritinnissaat qulakkeerumallugu nakorsaqaarnikkut piginnaasat aqutugalugit qulakkeerneqarnissaat (pædiater)
- Meeqqanut illoqarfiit avataaniittunut peqqinnissaqarnikkut neqeroorutaasut misissorneqarnissaat
- Napparsimasut inatsisitigut innarlitsaalisaanissaat kukkusumik suliaritissimanermi taarsiivigitinnissaq anguneqassasoq inatsisit nutarterneqarnerisigut
- Napparsimasut inatsisitigut innarlitsaalisaanissaat napparsimasut naammagittaalliornissami tikikkuminartumik ajornanngitsumillu aaqjissuussinikkut
- Napparsimasut inatsisitigut innarlitsaalisaanissaat naammagittaalliornissamik oqitsunnguamik takujuminartumillu periarfissiinikkut
- Peqqinnissaqarfimmi katsorsaasoqartillugu napparsimasut, peqqinnissaqarfimmi sulisut, inatsisitigut innarlitsaalisaanissaat katsorsaanermik ilitersuutit inuiaqatigiinnut tamanut saqqummersitat, nutartikkallu
- Nalunaarsuisussaataaneq ukkatarineqarnerunissaa anguniassallugu, taamaalilluni napparsimasup nalunaarsuivii katsorsaanermik eqqortumik assiliartaliinissaa

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

anguneqassammat, tamatumani ilanngullugu meeqqap paasinnittaasia nalunaarsuinermi qulakkeereerlugu ilanngunneqarnissaa

Tunulequtaa

Oqaaseqaatip siunertaa tassaavoq meeqqat peqqinnissamik pisinnaatitaaffiata kingunerisartagaata nalilersorluarneqarnissaa, tamatumani kanngunarsaaneq pisimappat ilanngullugu, meeqqat peqqinnissamik pisinnaatitaaffia, ilisimasat tunulequtaasut allagaatinik takunnissinnaatitaanermit paasisat, suliassat meeqqanut tunngasut arlallit peqqinnissaqarfiup iluani pisimasut najoqqutaallutik. Ilisimasat paasissutissanik pisut aallaavigalugit, innersuussutaasunik arlalinnik sananikkut peqqinnissaqarfiup iluani iliuserisinnaasanik nassaarsiortoqarnissaa, meeqqat pisinnaatitaaffiik annertunerpaamik peqqinnissaqarnikkut meeqqallu peqqinnissaqarfiup iluani neqeroorutaasunik pissarsinermi siursaaqataasinnaallutik anguneqarnissaat. Suliassatut katersukkat Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffiik isumaqatigiissutaat najoqqutaralugit nalilersorneqassapput aamma Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarnikkut inatsisiliorneq meeqqat pisinnaatitaaffiitut naapertuuttuunersut takuniassallugu.

MIO ukiuni tullerriaani Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarneq malittarisimavaa. Tamanna aallarniutaasumik pisimavoq Meeqqat Illersuisuat Nunatsinni angalanermini pulaartarneratigut, angajoqqaat uppersaallutik peqqinnissaqarfimmik misigisarsimasaminnik tunniussisarsimapput. Meeqqat Illersuisuat aamma Peqqinnissaqarfimmi suliaqartunik ataatsimeeqateqartarsimavoq meeqqanut katsorsaannermi aqqissuussineq immikkut ukkatarinerullugu. Suliniutit tamakkua kingunerisaannik Meeqqat Illersuisuat suliassani toqqakkani aalajangersimasuni allattaavinnik aallersimavoq katsorsaannermik ingerlaatsit aqutugalugit qanorpiaq isikkoqarnersut nassuaatissaqartikkumallugit.

MIO ingerlaavartumik angajoqqaanik oqaloqateqartuaannarpoq, peqqinnissaqarfimmik naapinneqarnerluttartunik, aamma peqqinnissaqarfimmit ima annertutigisumik sumiginnagaanermik misigisimasut, allaat system'iusumut tatiginnikkunnaarsimasunik. Angajoqqaat arlallit ima ilungersunartigisumik sumiginnaallutik misigisaqarsimapput, meqqaminnut allaat ajorluinnartumik kinguneqartarsimalluni. MIO ilaatigut angajoqqaanik oqaloqatiginnissimapput, upernaq manna meeqqaminnik annaasaqarsimasunik meerartik naliginnaasumik pilatsimmat, meeqqap toqqusaavata qinersii peerneqarnerisa kingunerisaannik.

Meeqqap pilanneqarnerani sorlummi naanernik aamma pīiaasimapput naak angajoqqaavisa tamanna akuersissutigisimangikkaat, angajoqqaajusullu pisimasup ingerlanerani tamakkiisumik misigisimapput peqqinnissaqarfimmiit attavigineqaratik oqaloqatigineqaratillu. Niviarsiaaraq pilatsereernerup kingorna angerlasimaffimmi sanngiilliartuinnavissimavoq, kisianni angajoqqaavi napparsimavissuarmiit arlaleriarlutik paasitinneqaqattaarsimapput tamanna naliginnaasoq, meerarlu takusaqariangitsoq naak aattalimmik meriaraluartoq. Suliluunniit sapaatip akunnera qaangiutinngitsoq meeraq aanaatorluni toquvoq. Meeraq aanaatorluni toquvoq peqqinnissaqarfimmi sulisunit takusarneqarani naak angajoqqaat arlaleriarlutik ullualuit toqunissaa sioqqullugu napparsimaviup ajutoortunut saaffiginnittarfianut attaviginnittarluarlutik, naak ataataasoq erseqqivissumik peqqinnissaqarfup sulisuinut oqaluttuareqqissaartarsimagaa, meeraq annertoorujussuarmik aanaartoortoq. Nakorsat akunneq sinnerlugu misiliillutik meeraq uummarsaraluarsimavaat, taamaalineranilu meeqqap aavata procentia misissorsimavaat, sunaaffami 1 %-iinnarmut apparsimasoq. Angajoqqaat pisimasup ingerlarnani misigiuaannarsimapput, tusarnaarneqarsimanatik, aamma angajoqqaat MIO´mik oqaloqatiginninnerisa nalaani peqqinnissaqarfimmut pakatsisimaqaat, aliasunnermik, susinnaajunnaarnermik tatiginnikkunnaarnermillu annertuumik misigisimallutik. Angajoqqaat misigisimapput tusarnaarneqaratik, misigisimapput suliassami pineqartumi peqqinnissaqarfik kukkunitik akisussaaffigiumangikkaat, MIO´lu naliliivoq, peqqinnissaqarfimmut attaveqarnermi suliassaq meeqqap tungaaniit isigalugu suliarineqarsimangiiivissoq.

Soorlu uani kingusinnerusukku notat´liami pisimasut oqaluttuarineqarneri takuneqarsinnaasut, qulaani meeqqap inuunerannik naleqartumik pisimasoq immikkut ittumik pisimangilaq. Suliassaq assersuutaannaavoq MIO´p angajoqqaanit paasissutissinneqartarnera naapertorlugu pakatsinerpassuit, tamarmik uppernarsaasut meeqqap peqqinnissamik pisinnaatitaaffianik qanoq ilungersunartigisumik pisoqartarneranik. Ilisimasat, MIO´mit allagaatinik takunnissinnaatitaaneq atorlugu paasisai ataatigut titarlugu takutippaa meeqqap peqqinnissamik pisinnaatitaaffii unioqqutinneqartarsimanerini.

Allagaatinik takunnissinnaaneq periuseralugu suliniarnerup tunulequtaa tassaavoq kissaatigineqarmat periusissanik nutaanik inerisaasoqarusummat Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffiiniq eqqortinnissaat siunertarlugu. Ilanngullugu aamma nalunaarusianik innersuussutinilla aamma inerisaasoqarniarpoq, taakkualu tunngavii tassaallutik ilisimasat allagaatinik takunnissinnaaneq tunngavigalugu pissarsiat. Allagaatinik takunnissinnaaneq atorneruleriartuuarlugit suliaqarnermi aamma MIO periarfissaqalerpoq meeqqat pisinnaatitaaffiiniq unioqqutitsinermi tikkuartuisinnaanini, ilisimasatut tunngavissani tassaallutik meeqqanut suliassaataasut ernumanartut. Allagaatinik takunnissinnaanermik annertunerusumik

ukkarinninnerup saniatigut MIO aamma periusissanik inerisaaniarpoq inatsiliornikkut tunngaviliilluni nakkutiginninneq aqqutigalugu.

MIO arajutsisimangilaa, Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup qullersaqarfia Naalakkersuisullu september 2022-mi misissuisimaneq 'Peqqinnissakkut sullinneqarneq pillugu maalaarutit 2017-2021'saqqummersippaa. Misissuinermi tunngavilerneqarportaaq MIO'p misilittagaattut paasisimasai peqqinnissaqarfik pillugu attaveqatigiinnermut tunngasut, nappaammik suussusersiortaatsimut tunngasut aamma napparsimasut tusaaneqaratik misigisarsimanerannut tunngasut. Misissuisimaneq meeqqat immikkut ukkatarinngilaat. Peqqinnissaqarfimmi meeqqat immikkut ittumik sumiginnaanermik isumassugassaammata, s.a. meeqqat nukanganerusut angajoqqaatik pinngitsoorsinnaanngimmassuk, peqqinnissaqarfimmi taakkununga immikkut ukkatarinninnissaq pisariaqarpoq.

Meeqqat isumaqatigiissutaanni peqqinnissaqarnikkut pisinnaatitaaffinnut piumasaqaataasut

Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqanut Isumaqatigiissutaat pinngitsuugaqanngitsumik tulleriinnik tunngaviusunillu pisinnaatitaaffinnik tunngaviliivoq. Kalaallit Nunaat Meeqqat Isumaqatigiissutaat 1993-mi atortussanngortippaa, imatullu isumaqarpoq, Nunarput imminut pisussaaffiliisimasoq isumatigiissummi allaaserineqartut naapertorlugit eqquutitsiniaassalluni qulakkeerniassallugulu isumaqatigiissut piviusunngortinneqassasoq. Isumaqatigiissutip allaaserisaani 24-mi pisinnaatitaaffiit arlallit takuneqarsinnaapput, tassalu meeqqat peqqinnissaqarnikkut ikiuutunik arlalinnik pisinnaatitaaffeqartut. Aalajangersagaq ilaatigut imatut oqaasertaqarpoq:

Allaaserisaaq immikkoortortaq 24

1. Naalagaaffiit Peqatigiit peqataasut meeqqap pisinnaatitaaffia akuersaarpaat, tassaasoq peqqinnissaqarnikkut qaffasinnerpaamik tunniunneqarsinnaasoq ilorrisimaarutigissagaa, napparsimatilluni katsorsagaasinnaasoq peqqissutsinilu atulerseqqissinnaallugu. Naalagaaffiit peqataasut qulakkeerumallugu anguniassavaat, meeraq kinaluunniit qaqugukkulluunniit katsorsartinnissamik isumassorneqarnissamillu arsaagaanngisaannassasoq.

2. Naalagaaffiit Peqatigiit peqataasut tamakkiisumik piviusunngortinnissaa suliniutigissavaat makkualu immikkut ittumik sianigalugit qanoq iliornissamut piareersaasiorlugit:

(a) naalungiarsunnik meeqqanillu toqusoqartarnejq millisarniassallugit;

(b) Qulakkeerniassallugu pisariaqartumik nakorsaqarnikkut katsorsagaasinnaaneq peqqinnissakkullu isumassorneqarsinnaaneq meeqqanut tamanut atuuttumik immikkut ittumik pingaartillugu naalungiarsunnik paaqqinninneq inerisarnejqassasoq;

(c) Nappaatit naammatsillunilu nerisannginneq akiussallugit, tamatumani pingaarnerusumik peqqinnissamik isumassuinerup sinaakkutissaata iluani, ilaatigut teknologi ajornanngitsumik pissarsiarineqarsinnaasoq atorlugu aamma naammattumik inuussutissaqarluartumillu nerisqaarnikkut imermillu minguitsumik imigaqaarnikkut avatangiisinik mingutsitsinermut tunngasutigut navianarsinnaallutillu ulorianarsinnaasut paaralugit;

(d) Arnat naleqquttumik naartunerat erninermilu isumassorneqarnerat qulakkeernissaat;

(e) Qulakkiissallugu kikkulluunniit inuiaqatigiinni, minnerunngitsumik angajoqqaat meeqqallu, paasissutissinneqartarnissaat aamma atuartinneqarnissaminut periarfissinneqarnissaat meeqqat peqqinnissaat inuussutissalerinermilu ilisimasanik tunngaviusunik atuinissaminik tapersorneqarnissaat, meeraaqqamut milutsitsinerup pitsaaqutai, avatangiisini eqqiluisaarnejq asaanerlu pisariaqassusaa ajutoornaveersaarnissamillu pinaveersaartitsineq;

(f) pinaveersaartitsinissamik naalungiarsunnik paaqqinninnermik inerisaaneq, angajoqqaanik siunnersuineq, kiisalu ilaqutariittut pilersaarusionermi atuartitsineq ikiuinerlu.

Allaaserisami takuneqarsinnaasutut Nunarput pisussaaffeqarpoq qulakkeerniassallugu peqqinnissamik inissisimaneq qaffasinnerpaatut anguneqarsinnaasoq, napparsimanermi katsorsartinnissamik akuerisaaneq aamma peqqissinissamik iluarseqqinneq, qulakkeerneqassasoq meeqqanut tamanut pisariaqartitsinikkut nakorsaqartitaanissaq ikiorsernejqarsinnaanerlu immikkut pingaartitaralugu peqqinnissaqarnikkut isumassorneqarnermi inerisaasoqarnissaa.

Tassunga tunngatillugu pingaarutilik tassaavoq eqqaamassallugu, pisussaaffeqarnejq tassaaginangimmat inatsisitigut naligiisitaaneq, kisianni aamma qulakkeerniassallugu meeqqanut peqqinnissaqarnikkut ikiuutit tamanut tikikkuminartuussasut atoruminarlutik.

Tamanna tigussaasumik isigalugu imatut paasineqassaaq, nakorsaqarnikkut ilisimasanik pikkorissuilinnit nakorsaatillu ikiorsernejqarsinnaanermik atuisinnaatitaaneq tamanut ammassasoq. Tamanna soorunami aamma avinngarusimasunut atuutsinneqassasoq.

Kalaallit Nunaanni inatsisiliorneq

Peqqinnissaqarnikkut ikiorserneqarsinnaatitaaneq malittarisassat assigiinngitsut malillugit aqunneqarput. Ataatingaani nassuiaasersorneq taamaallaat Kalaallit Nunaanni inatsisitigut malittarisassiornermi atuutsinneqarput, meeqqat peqqinnissarnikkut ikiorserneqarsinnaanerit immikkut ukkataralugit. Taamaalilluni tassani pineqanngilaq s.a. apeqqut paasissutissiilluni akuersinermut tunngasoq.

Inatsisartut peqqussutaata peqqissaaneq pillugu pissarsiarineqarsinnaasut il.il. 1997-meersuuvog¹ taannalu kingusinnerusukku 2004-mi allanngortinneqarsimavoq. Inatsisartut peqqussutaani sammeneqarpoq innuttaasut, tamatumani ilanngullugit meeqqat Nunatsinnit peqqinnissaqarnikkut sunik pisinnaatitaaffeqarnerisut.

Inatsisartut peqqussutaa 2004-mi allanngortinneqarpoq², taamalilluni periarfissaqalerluni inatsisitigut malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaanngorluni meeqqanut peqqissaaneq pillugu.

Piginnaatitaaneq aqqutissiorneqarpoq Meeqqat peqqissusaannik misissuisarnerit meeqqerisumiillu misissorneqartarnerat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarut nr. 4, 14. februar 2005-imeersoq aqqutigalugu³.

Peqqinnissaqarfiup neqeroorutai qulaaniit isigalugu siunertaasoq eqqarsaatigalugu peqqissummi § 1-mi takuneqarsinnaavoq, taamaalilluni pingaarnepaattut suliassat tassaapput: 1) Innuttaasut peqqissusaat siuarsassallugit, 2) pinaveersaartitsineq aamma 3) misissussallugu, paaqqutaralugit inuillu nappaatillit katsorsarlugit napparsimasutut inissisimatillugit.

Peqqinnissaqarfik ilanngullugu peqqussummi § 1, imm. 2 malillugu, peqqinnissaqarfiup neqeroorutigisartagai sapinngisamik tamanut naligiimmik tunniuttussaavai innuttaasoq sumiluunniit najugaqaraluarpat.

¹https://nalunaarutit.gl/Groenlandsk-lovgivning/1997/ltf-15-1997?sc_lang=kl-GL

² https://nalunaarutit.gl/Groenlandsk-lovgivning/2004/ltf-12-2004?sc_lang=kl-GL

³ https://nalunaarutit.gl/Groenlandsk-lovgivning/2005/bkg-04-2005?sc_lang=kl-GL

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

Meeqqat immikkut eqqarsaatigalugit peqqussummi §10´mi aalajangersorneqarpoq meeqqat 18-it inorlugit ukiullit pisinnaatitaaffigaaq pinaveersaarutaasumik peqqissutsimik misissortissinnaammata. Taamatuttaaq meeqqat suli atualernissamik ukiumikkut inuuttut akeqanngitsumik meeqqanut peqqissutsikkut paaqqinninnermik neqeroorfigineqartussaammata Peqqussutip § 10 imm. 2).

Meeqqanut peqqissutsikkut paaqqinninnermik sinaakkutit aalajangersorneqarput Meeqqat peqqissusaannik misissuisarnerit meeqqerisumillu misissorneqartarnerat pillugit Namminnersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 4, februarip 14-ani 2005. Uani kisianni immikkut ersarissarneqassaaq peqqussummi § 10, imm. 2, nr. 1 aamma 2 aalajangersormassuk, meeqqerisumik misissortinneq meeqqanut suli atualinngitsunut naliginnaasumik peqqissutsimut ilitsersuinerussammat angajoqqaanut, ilanngullugu napparsimanissamik pinaveersaartitsineramik aamma peqqinnissamik siuarsaataasinnaasumik iliuusissat pillugit paasisutissiineq, aamma meeqqap peqqissusaannik alapernaarsuineq.

Peqqussummi § 10-mi piumasarineqartut siunertarineqartumut piumasaqaataasunut ataqatigiissillugit takuneqassapput pinaveersaartitsinermik siunertaqarmat.

Ataani piviusunik katersilluni misissukat oqaluttuarineqassapput, tassungalu tunngatillugu naleqquppoq ukkatarissallugu inatsisikkut piumasaqaataasut, tassaasoq katsorsaaneq pinaveersaartitsinermik siunertaqassasoq, peqqissinartuunera soorunami ilanngullugu, aammalu immikkut pisussaaffeqarnermik suliassaq tassaasoq meeqqat meeqqerisumit isumassorneqarnissaat.

Nunatsinni peqqinnissaqarnikkut inatsisaasut eqqartuussinikkut malitassaanerat paasiniarnerani, naliginnaasimavoq paasiniassallugu, pisortatigoortumik peqqinnissaqarfiup iluani ilitsersuinerit takusariaanersut.

Nittartakkami www.lovgivning.gl allagarsiussanik ikkussuilluni aamma nakorsaanerup nittartagaani www.nun.gl, pisortatigoortunik tamanut ilitsersuutininik meeqqanut tunngasunik nassaarsinnaasimangilagut.

Ukiuni makkunani peqqinnissaqarfiup iluani sulisunik aatsaat taamak sukkatigisumik kaaviaartitsisoqaruttortoq aalajangiisuusinnaavoq, sulisuusut ilitsersuutininik ajornanngitsumik pissarsisinnaanerata, soorlu paasisutissiisutigissallugu meeqqap peqqissusaa eqqarsaatigalugu,

qaqugukkut nakorsamit takusariaqarnerseq imaluunniit nuna tamakkerlugu napparsimavissuarmut Nuummiittumut qimagussortinneqartariaqartoq. Peqqinnissaq pillugu Ataatsimiitaliarsuup isumaliutissiissutaa maj 2023-meersaq malillugu takuneqarsinnaavoq, ukiut ataasiakkaat nikinnerini sulisorpassuaqartartoq nikerartunik. Ukioq 2010-miit 2011-mut taamaalilluni nakorsat aalajangersimasumik atorfeqartut (fastansatte læger) 20%-ii nuussimapput aammalu nivarsiat aalajangersimasumik atorfillit 15%-ii nuussimallutik. Kisitsisit ukiumut 2019-mut aamma ukiumut 2020-moortut 26 aamma 27 %-iupput. Piffissami pineqartumi ukiumiit ukiumut takuneqarsinnaavoq annertungaatsiartumik kisitsisitigut nikingasoqaqataartoq. Isumaliutissiissummi qupperneq 140ff takujuk.

Pisimasut ataasiakkaat misissorneri (Cases)

MIO angajoqqaanik suleqateqarluni akuersitillugillu, suliassani aalajangersimasuni tullerijaaartuni meeqqat sag-iutaanni peqqinnermik paasissutissanik kopi-nik aallertarsimavoq. Siunertaa tassaasimavoq pisimasut qaammarsaavigissallugit, nalorninartoqartillugu ilumut katsorsaaneq eqqortoq pilersimanersaq piffissaagallartillugu, tamatumanilu Meeqqat Isumaqaatigiissutaata peqqinnissaqarnikkut ilinniarsimassutsikkut suliamullu piumasaqaataasut malillugit ingerlanneqartarsimanersut meeqqat katsorsarnerini, aamma nuna tamakkerlugu inatsisaasut piumasaqaataasut peqqinnissaqarnikkut pinaveersaartitsineramik piumasaqaataasut malinneqarsimanersut. MIO angajoqqaanik oqaloqateqarpoq, meerartatik peqqinnissaqarfinni katsorsarneqartillugit qanoq pineqarsimanerannik pakatsisimasunik.

Meeqqat peqqinnissakkut suliaqarnermi peqqinnissaqarfimmi katsorsagaaneranni qanoq pineqarsimanerannut naleqqiullugu qiviatsiarutsigu, naleqqussimassaaq maalaarutaasinnaasutut periarfissat sivikitsunnguamik uniffigitsiassallugit.

Tassunga tunngatillugu eqqaamaneqassaaq, meeqqat mikinerumaat angajoqqaatik pinngitsoorsinnaanngikkaat maalaarutininik tunniussissappata.

Peqqinnissaqarnikkut suliamik katsorsagaaneq maalaarutigineqassappat taava nakorsaaneqarfik aqputigisariaqarpoq kiisalu aamma 'Styrelsen for Patientklager i Danmark' kiisalu aamma 'Sundhedsvæsenets Disciplinærnevæn' Danmark-imiittoq.

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

Katsorsartissimanermut taarsiivigitinnissamut apeqqutit Naalakkersuisuni allaffissornikkut suliarineqartarput. MIO'p uparuarpa, napparsimasunut taarsiivigitinnissamik inatsississamik siunnersuummik inatsisitigut tunngaveqarluartumik suli aalajangersaasoqarsimanngimmat.

Maalaartoqartillugu qanoq annertutigisumik immikkut ittumik maalaartoqartarsimanersoq, katsorsartinnermi meeqqanik akuusoqartillugu, imaluunniit meeqqat kukkusumik katsorsartissimasut qanoq annertutigisumik taarsiivigitittarsimanersut.

Pisimasut ataasiakkaat misissorneri sapinngisamik annertunerpaamik kinaassutsimik isertugaatinneqarput angajoqqaajusullu akuersineratigut ingerlateqqinneqartarlutik.

Misilittakkat ataatsimoorussat pisimasunik ataasiakkaanik katersuinermi pissarsiat tassaapput, angajoqqaajusut arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittarsimmata, misigisimanatillu, ernumassutitik ilungersunartumik tiguneqartartut. Ataatsimoortumik misilittakkat aamma tassaapput meeqqat inuusuttullu nakorsaat (pædiater) misissuinermi atorineqartannginneri, imaluunniit meeraq naligiimmik nakorsamit misissortinnissami meeqqat nakorsaat sivisuumik utaqqisariaqarsimallugu.

Case 1 – Pisimasut ataasiakkaat misissorneri eksem/allergi pasittanneqarpoq

Meeraq inunngorpoq juli 2021. Meeraq inunngornermi naliginnaavoq, kisianni novemberimi 2021-mit napparsimavimmut innartitaavoq pasineqarluni RS virus-eqalersimasoq. Napparsimavimmut innartitaanerani allattuivikkut allanneqarpoq, uluai illugiimmik aappalupput amialu panerluni. Meeraq novemberip aallartisimalaarnerani napparsimavimmiit angerlartitaavoq. Decembarimi 2021-mi angajoqqaajusut peqqinnissaqarfimmut saaffiginneqqipput. Meeraq seerisumik amerluppoq niaquatalu qungasiatalu amia panertorujussuavoq. Sunniuteqanngitsumik tarnut nakorsaatississutigaa sunniuteqanngitsoortumillu. Tarnut nakorsaatississutigineqartoq sunniuteqanngimmat saaffinipput sapigaqarnertut qisuariarmat. Nalunaarsuivik najoqqutaralugu takuneqarsinnaavoq, meeraq taamatut ukiulik naliginnaasumik sapigaqartutut nalilersorneqarsinnaanngitsoq amerlasuutigullu alliartornerminni katakkiartuaarsinnaagaa.

Pisimasumi takutinneqarpoq, angajoqqaajusut arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittaraluartut ernumaleriartuinnarlutik, tassalumi allattuivimmi allatorneqarsimasut naapertorlugit angajoqqaajusut ernumanerat ilungersunartumik ersersinneqarani.

Case 2 – kissarululluni noqarneq

Meeraq inunngortoq juni 2021. Meeraq inunngornermini naliginnaavoq. Angajoqqaajusut oktober 2021-mi siullerpaamik peqqinnissaqarfimmut saaffiginnipput meeraq sapaatip akunnera sinnerlugu nuassimammatt. Ullut sisamat qanngiunnerini meeraq suli nuappoq. November-ip qeqqani ullut qulit nuassimalerpoq annertuumik quersortarluni. Napparsimavimmi allattaaviit malillugit takuneqarsinnaavoq, meeraq qingaata sigguisa nalaanni tungujortittartoq, meeraq suli nakorsiartarfimmiitillugu. Ullut qulit qaangiommata suli kissarulussinnarpoq. November 2021 naalluinnalersoq ernumallutik saaffiginneqqaarput kissarululluni noqartalermt. Angajoqqaajusut pisimasup kingorna arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittarsimagaluarput meeraq noqarmat. Angajoqqaat kissaatigivaat meerartik sukumiisumik misissortissasoq, kisianni naliliisoqarsimavoq kissarululluni noqarneq naliginnaasuusoq, naak pisumi uani sakkortunerulaartut, taamaattoq misissoqqissallugu pisariaqarsorineqarsimannngilaq. Juni 2023-mi meeraq ingerlaqqittumik suli kissarululluni noqartarpoq annertunerusumillu misissornerqarani.

Meeqqap massakkorpiaq qanoq inna ilisimaneqanngilaq. Kisianni case una takutilluarpaa angajoqqaajusut arlaleriarlutik saaffiginnittaraluartik susoqarneq ajortoq.

Case 3 – meeraq eksemertoq

Meeraq december 2018-mi inunngorsimavoq. Meeraq inunngornermini naliginnaavoq. Sapaatit akunnerit tallimangorneratigut meeqqap misissortinnissaa aatsaat februar 2019-mi ingerlanneqalerpoq. Misissuinermt atatillugu niaquani aappalorujuttumik annillattoqarsimasoq takuneqarpoq kiinaatigut aamma niaqqup tungaani. Aprilimi 2019-mi angajoqqaajusut peqqinnissaqarfimmut saaffiginnipput, anillannerit ineriartupiloorsimmammata. Assit Nuummur dermatolog-mut nassiunneqarput. Meeqqap qanoq-issusaa ajortippoq meerarlu nunaqarfimmut nakorsamit angalasoqartillugu tikinneqarmat takuneqarpoq, pilersaarusiortoqalerporlu katsorsartinnissaanut, ukiorlu ataaseq qanngiuppat nakorsap tikeraaqqinnerani takuneqassasoq. Januar 2020 tikillugu arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut attaveqartarput. Januarimi 2020-mi eqqarsaatigineqalerpoq meeraq sukumiinerusumik immaqa misissortittariaqarnersoq. Ilanngullugu paasineqarpoq nakorsaatit atugassai nunaqarfimmi tassani pissarsiassaannngitsut qulimiguulimmik tikinneqartanninnera pissutaalluni. Januar 2020-mi Bispebjerg Hospital-mi misissugassatut innersuunneqarpoq. Ukiuni tullinnguuttuni peqqinnissaqarfimmut attaveqarneq annertupput

eksemia katsorsaruminaannera patsisaalluni. April 2022-mi Bispebjerg Hospital-ip akulerunneratigut katsorsaanermik iluaqutaasumik nassaartoqarpoq.

Una case-iarannguaq takutilluarpaq angajoqqaajusut arlaleriarlutik saaffiginneqattaarsimasut, meearlu annertunerusumik itinerusumillu misissorneqassanani. Case aamma ilanngullugu soqutiginaqutaa tassaavoq, meeraq nakorsamut meeqqerisumut innersuunneqarmat tulliani nunaqarfimmut angalasoqalerpat, tamannalu aatsaat misissortereernermi ukioq ataaseq qaangiuppat pisinnaalluni. Ilanngullugu aamma paasineqarpoq, nunaqarfimmi tassani najugaqarfigisaani nakorsaatisaqaanngitsoq. Taamaattoq takuneqarsinnaanngilaq peqqinnissaqarfimminngaanniit meeqqap nakorsaatisaanik pissarsiorniarlutik iliuseqarnerisut. Kiisalu aamma immikkoortutut sammisassaalluni, sapaatit akunnerit tallimangornerani meeqqamik misissuinisaaq aatsaat ingerlanneqalermat sapaatit akunnerit 9 ingerlareersullu. Tamannarpiaq aamma sag-iusuni arlalinni pisimavoq.

Case 4 – Meeraq qaratsimigut tinupasulik

Meeraq inunngorpoq januar 2022-mi. Meeraq inunngornermini naliginnaavoq. Meeqqap sapaatit akunnerit tallimat nalleraangat meeqqanut misissortinneq (aatsaat ingerlanneqalerpoq meeraq sapaatit akunnerit 9-magit) nalilerneqarpoq meeraq ukiumigut naleqquttusoq. Januar 2023-mi peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittoqarpoq, angajoqqaajusut meeqqaminnut ernumalersimmata ilaatigut meriartarmat. Meeraq qimagussorneqarpoq nunap immikkoortuata napparsimavissuarmut misissortinniarlugu. Taamaalinerani peqqinnissaqarfimmi meeqqamut ernumasoqanngilaq, naak nappaatip suussusianik paasinninnertaqaanngitsoq. Januar qaammat qiteqqunneranni 2023 peqqinnissaqarfimmi atorfilik ernumalerpoq meeraq suli meriartaqattaarmat timaalu nakkangalersimallunilu illuatungaanut. Angajoqqaat pisoq pillugu ernumanertik oqaatigisalerpaat. Januar-ip qeqqani 2023 meeraq nalilerneqarpoq pinartumik innartitaasariaqaanngitsut. Ullut arlaqaanngitsut qaangiutinnartut angajoqqaat nammineq akilikkaminnik Nuuliarput peqqinnissaqarfimmullu nutaamik saaffiginnipput, aalajangerneqarporlu meeraq Nuummi innartitaassasoq. Nuummi napparsimavissuarmut innartitaanerani allanneqarpoq OBS qaratsimigut tinupasoqartoq, scannertikkamilu takuneqarsinnaanngorpoq qaratsimigut tinupasoqartoq. Meeraq Danmarkimut nassiunneqarpoq katsorsagassanngortilluni.

Case-mi takutinneqaqqippoq, meeqqap misissortinnissaanut piffissarititaasut unioqutinneqartut.

Pisimasumi uanittaaq angajoqqaajusut arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittaraluarput ernumallutik, meerarlu misissortinngitsoorluni. Suliassami uani immikkoortoq tassaavoq, peqqinnissaqarfimmi atorfilik ataaseq meeqqamut ernumanini oqaasertalermagu. Taamaakkaluortoq nalilerneqanngilaq, meeraq pinartumik innartariaqartutut inissisimasoq. Suliassaq uani pineqartoq immikkut naliligassaavoq qaratsimigut tinupasoqarnera kingusinaarluni katsorsaraanni meeqqamut ajornerpaamik kinguneqariataarsinnaammat.

Ersernerluppoq qanoq ilinerani meeraq pinartumik innartariaqartutut naliligaassanersoq.

Case 5 – Meeraq sapigalik

Meeraq inunngorpoq januar 2018. Meeraq inunngornermini naliginnaavoq. Marts 2018 missaani angajoqqaajusut peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittalerput meeqqamut ernumanertik pissutigalugu. Meeraq arlaleriarluni peqqinnissaqarfimmi sulisunit takuneqaaqattaarpoq, isumaqarpullu, meeraq anillatsitsisoq, kisianni ernumasoqartariaqanngitsoq.

Marts 2018-miit ukiup 2022 naanissaata tungaanut angajoqqaajusut arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut ernumallutik saaffiginnittarsimapput meeraq anillattarmat. Paasineqareersimavoq ilimanartoq meeraq tamanut sapigaliusoq (multiallergiker), kisianni misissoqjissaarneqanngilaq. Ukioq 2022-mi angajoqqaajusut nammineq aalajangerpaat meerartik Danmarkimi misissortinniarlugu.

Pisumi uani pisimasuni allani assigalugit angajoqqaajusut arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittaraluarput ernumallutik, taamaattoq meeraq misissortinerluunniit ajorpoq. Suliassami uani immikkoortoq tassaavoq katsorsaanerup sivisussusia. Angajoqqaat arlaleriarlutik saaffiginnittaqattaaraluarlutik allattuivimmi takuneqarsinnaanngilaq 2022 sioqqullugu meeraq misissortilluortoq. Tamanna meeqqap ukiuinut tunngassuteqarsimassaaq. Uanilu pineqartoq tassalu suliassap qiterpiarisaa tassaavoq takuneqarsinnaammat angajoqqaajusut arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittarsimagaluartut, angajoqqaatullu ernumanertik suliarineqarani.

Case 6 – Katsorsartereernermi toqusoq

Meeraq inunngorpoq 2017-mi. Meeraq inunngornermini naliginnaavoq. Angajoqqaat peqqinnissaqarfimmut 2023-mi saaffiginnipput meeraq qannguisalersimammat unnuamilu annikitsumik anersaartortarunnaartarsimalluni. Meeraq kingorna suliaritippoq pilatsilluni, taamaalineranilu toqqusaap qinersii sordummilu naanarit piarneqarput.

Pilatsereermat meeraq angerlatinneqarpoq. Angajoqqaat kingorna arlaleriarlutik saaffiginnittaqaattaaraluarput peqqinnissaqarfimmut, meeraq aattalimmik meriarmat. Peqqinnissaqarfimmi paasissutissiipput, angajoqqaat aqaguani saaffiginnittariaqartut. Kinguninngua meeraq peqqiilliorluni ajortikkiartorpoq, angajoqqaajusullu meeraq nammineq napparsimaviliaappaat aqqunartut saaffiginnittarfianukaallugu (skadestuen) piumasarivaallu meeraq suliaritissasoq. Napparsimavimmut apuutsiaannartut kinguninnguaq meeraq toquvoq.

Case-mi uani takuneqarsinnaavoq pisimasoq, angajoqqaat saaffiginnittut meeraq katsorsaqqammermat sulilu napparsimalluni, taamaatoq innersuunneqarput napparsimavimmiit aqaguani aatsaat aggeqqullugit. Katsorsaanermi pilatsimmat toqqusaap qinersii ilaatigut peerneqarput apeqqullu uaniippoq, eqqortumik katsorsaanerunersoq meeraq ilungersunartumik aanaartoq ingerlaannartumik takuneqarumanngimmat naak pilatseqqammisoq.

Case 7 – Katsorsartereerluni toqusoq

Meeraq inunngorpoq 2021-mi. Meeraq inunngornermini naliginnaavoq. Anaanaasoq peqqinnissaqarfimmut saaffiginnippoq qaammat ataaseq qaangiutereermat inunngornerani meeqqaminut ernumalluni. Anaanaasoq meeqqap qiarpalunnera allagivaa. Anaanaasoq innersuunneqarpoq nakorsiarnissaminut inniminneeqqullugu. Kingorna angajoqqaajusut peqqinnissaqarfimmut saaffiginnippot nutaamik ernumanertik oqaatigalugu, meeralu innartitaavoq. Paasineqarpoq meeqqap uummataa kukkuneqartoq, tamannalu pilatsittariaqarnermik kinguneqassasoq. Meeraq Danmarkimut nassiunneqarpoq pilatsinniassammat. Meeraq iluatsittumik ajunngippasittumik pilatsittareermat Nunatsinnut utertinneqarpoq kinguninngualu toquvoq.

Angajoqqaat suliassaq 'Patienterstatningen i Danmark'-mut ingerlateqqippaat, tassanilu suliassatut itigartitaalluni, katsorsartinnissamillu innersuussineq Nunatsinniit ingerlanneqarsimammat.

Case-mi takuneqaqqissinnaavoq pisimasoq assingusoq, angajoqqaajusut arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittaqaattaaraluarlutik ernumallutik. Suliassami uani pineqartumi meeraq misissugaavoq, paasineqarporlu meeraq inunnguuseralugu uummataa kukkuneqartoq, tamannalu katsorsagassaasoq. Meeraq katsorsartereerluni ajoraluartumik toquvoq. Suliassami uani angajoqqaajusut suliassaq ingerlateqqippaat 'Patienterstatningen i Danmark'-mut. Imaassinnaavoq meeraq Danmarkimi katsorsagaammat. Suliassatut itigartitaavoq, katsorsagaanissaa Nunatsinniit aalajangersugaammat. Suliassami pineqartumi Nunatsinni

napparsimasut utertitsivigineqarnissaminnut inatsisinik amigaateqarnerat takutitsiviuvoq. Taarsiivigitikkumalluni apeqquq Naalakkersuisunut tunniunneqarsimanersoq nalunarallarpoq.

Case 8 – Katsorsartereernermi toqusoq

Meeraq 2021-mi inunngorpoq. Meeraq inunngornermini naliginnaavoq. Angajoqqaat peqqinnissaqarfimmut saaffiginnipput qaammatit 9 kingorna meeraq kissarulummat. Meeraq misissortippoq, angajoqqaallu angerlatinneqaqqipput. Ulluni tulliuttuni arlaleriarlutik saaffiginnittarput meearlu innartinneqarpoq misissugassanngorlugu. Meeraq napparsimavimmi innangatilluni toquvoq. Allattaavimmi allattorneqartut najoqqutaralugit meeraq toqoreermat meeqqat nakorsaannik (pædiater) misissugaavoq.

Case-p takuteqqippaa pisimasoq, angajoqqaajusut arlaleriarlutik peqqinnissaqarfimmut saaffiginneqattaaraluarlutik ernumallutik. Uani suliassami immikkoorutaasoq tassaavoq meeqqap toqoreerneratigut aatsaat meeqqap nakorsaannit misissortilermat. Periarfissaavoq immaqa siusinnerusukkut meeqqanut nakorsaqsimanngitsoq. Allattaavinni takuneqarsinnaanngilaq siusinnerusukkut meeqqat nakorsaannut takusassanngorlugu aalajangiisoqarsimanersoq.

Naggasiineq

Qulaani nassuiaatigineqartut tunngavigalugit takuneqarsinnaavoq inatsiseqartoq meeqqap tungaaniit isigalugu, taamaalillunilu meeqqat isumaqatigiissutaat tassuuna eqqortinneqarpoq. illuatungaatigut MIO-mit misiginarpoq, meeqqat Nunatsinniittut piviusumik isigalugu akuerisaasumik peqqissarneqarnikkut pisinnaasaat tamatigut eqqortinneqarneq ajortoq, tamatumani anguniassallugu peqqinnissap qaffasinnerpaamik inissinnissaa, meeqqallu pisinnaatitaaffii malillugit allaaserisami 24-mi takuneqarsinnaasutut pisinnaatitaaffigimmassuk napparsimatillutik katsorsartissinnaanerannut akuerisaanissaat peqqissusertillu tigoqqittussaallugu, ilaatigut anguneqartarsimanngitsoq. Tamanna takutinneqarpoq angajoqqaajusut meeqqaminnut peqqissutsikkut ernumanerat naamaginantumik paasineqartanngimmat, immaqa peqqinnissaqarfimmi nakorsaqsarnikkut piginnaasat naammattut pigineqanngimmata, taamaalillutik meeqqat misissorneqarsinnaanatillu katsorsartilluarsinnaanngitsut.

Misissuilaarsimanerme uani kingunerisaa aamma takutitsivoq, sulisut peqqinnissaqarfimmi eqqarsaatigalugit ersernerlummat meeqqanik katsorsaaniartilluni sunik malittarisassaqsarnersoq. MIO periarfissaqanngilaq aalajangersussallugu, peqqinnissaqarfiup iluminni malittarisassaqsarnerusut, kisianni malittarisassat taakkua tamanut takusariaannaarpasinngillat.

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

Tamanna angajoqqaanut imatut paasineqassaaq, taamaalillunilu meeqqanut toqqaannanngikkaluartumik, ersernerlummat, napparsimasutut inisseqqanermi peqqinnissaqarfimmut sunik piunasaqartoqarsinnaanersoq.

Ilanngullugu aamma Case-ni oqaluttuarineqartut takutitsipput peqqinnissaqarnikkut tunniunneqartussat amigartuusut tamannalu meeqqanut ataasiakkaanut ilaqutaannullu tamarmiusunut annertooujussuarmik kingunipiloqartitsilluni. Tamanna pissutigalugu innersuunneqarpoq pineqartup annertussusaa misissorneqaqqittariaqartoq.